

Försvarsutskottets yttrande 2020/21:FöU7y

Riksdagens skrivelser till regeringen – åtgärder under 2020

Till konstitutionsutskottet

Varje år lämnar regeringen en redogörelse för vilka åtgärder som vidtagits med anledning av riksdagens olika beslut. Skrivelsen har lämnats till riksdagen och motionstiden gick ut den 31 mars. Inga följdmotioner har inkommit. Konstitutionsutskottet har gett övriga utskott tillfälle att senast den 4 maj 2020 yttra sig över skrivelse 2020/21:75 i de delar de berör respektive utskotts beredningsområde.

Utskottet delar inte regeringens bedömning att punkten om mål för det civila försvaret är slutbehandlad. Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömningar av vilka skrivelser som anses vara slutbehandlade. När det gäller de ärenden som regeringen inte bedömt som slutbehandlade tar utskottet upp beredningsläget för ett ärende från 2015/16 som rör miljöprovning av övnings- och skjutfält.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen ger regeringen en övergripande beskrivning av beredningsåtgärder med anledning av tillkännagivanden och andra riksdagsbeslut inom försvarsutskottets beredningsområde. Regeringen bereder frågorna inom sex olika departement (Försvarsdepartementet, Justitiedepartementet, Infrastrukturdepartementet, Finansdepartementet, Miljödepartementet och Socialdepartementet).

Regeringen tar i redogörelsen upp samtliga riksdagsskrivelser från det senaste kalenderåret som är ställda till regeringen och äldre sådana som inte rapporterats som slutbehandlade. Vissa av riksdagsskrivelserna avser ett eller flera tillkännagivanden eller andra riksdagsbeslut. De ärenden som regeringen redovisar som slutbehandlade avser bl.a. mål för totalförsvaret, mål för det militära försvaret och inriktningen för Försvarsmaktens krigsorganisation, riksdagens beslut om att anvisa anslag för 2021, bemyndigande att för 2020 upplåta eller överlåta JAS 39 C/D och ett bemyndigande i fråga om artillerisystemet Archer. Genom en komplettering har Regeringskansliet redovisat att målet för det civila försvaret borde ha ingått i skrivelse 75. Av kompletteringen framgår att regeringen bedömer att riksdagens beslut om mål för det civila försvaret är slutbehandlat med hänvisning till att riksdagen godkänt regeringens förslag om mål för det civila försvaret.

Utskottets ställningstagande

Konstitutionsutskottet konstaterar att regeringen ska kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot regeringens hantering av ett ärende om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar inför framtagandet av skrivelse 75 (bet. 2016/17:KU21). I budgetbetänkandet för 2020 (bet. 2020/21:FöU1) och i totalförvarsbeslutet (bet. 2020/21:FöU4) har utskottet uttalat att det inte haft några invändningar mot regeringens bedömning av de tillkännagivanden som regeringen då hade redovisat som slutbehandlade.

När det gäller riksdagsskrivelse 2015/16:50 och punkt 2 om miljöprovning av övnings- och skjutfält redovisar regeringen att handläggning fortfarande pågår av tre provningsärenden som inkommit under 2013, 2014 och 2015. Eftersom tillkännagivandet riktades till regeringen i november 2015 har utskottet behandlat frågan vid upprepade tillfällen. Utskottet välkomnar att regeringen i augusti 2020 tillsatte utredningen En modern och effektiv miljöprovning (dir. 2020:86) med uppdraget att se över systemet för miljöprovning och lämna förslag på de ändringar och åtgärder som krävs för att uppnå en modernare och mer effektiv miljöprovning. Det är positivt att man

nu ser över möjligheten till förändringar i miljöprövningen som kan ge snabbare och enklare prövningsprocesser för alla verksamheter som provas enligt miljöbalken. Utskottet har vid upprepade tillfällen framhållit att man delar regeringens bedömning att handläggningen bör ske snabbt och effektivt enligt åldersprincipen och utan att rättssäkerheten eftersätts. Med den utgångspunkten har utskottet förutsatt att tillståndsbeslut som inkommit till regeringen under åren 2012–2014 skulle ges hög prioritet. Utskottets förväntan var därför att snabb och effektiv handläggning enligt åldersprincipen skulle ha resulterat i att dessa ärenden skulle ha kunnat avgöras genom slutliga beslut. Utskottet betonar vikten av att ärendena avgörs så snart som möjligt och att principerna om snabbhet och effektivitet är viktiga både för dessa ärenden och motsvarande prövningsärenden framöver.

Regeringskansliet har genom en komplettering redovisat att riksdagsskrivelsen om riksdagens beslutade mål för det civila försvaret (punkt 16, bet. 2020/21:FöU4, rskr 2020/21:135) borde ha ingått som en punkt i redovisningen i skrivelse 75. Målet för det civila försvaret bedömdes vara slutbehandlat med hänvisning till att riksdagen hade godkänt regeringens förslag om mål för det civila försvaret. Eftersom riksdagen inte fått någon redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av riksdagens beslut anser dock inte utskottet att punkten är slutbehandlad. Utskottet anförde i förslaget till riksdagens beslut om mål för det civila försvaret att många åtgärder skulle krävas för att öka möjligheten att följa upp och uttala sig om måluppfyllelse av målet för det civila försvaret för riksdagen. Eftersom verksamheten för det civila försvaret bedrivs av många olika aktörer på central, regional och lokal nivå, delade utskottet regeringens bedömning att höga krav ställs på välfungerande planering, samordning och uppföljning för att verksamheten ska utföras effektivt. Utskottet utgick från att sektorsspecifika mål och bedömningskriterier eller resultatindikatorer skulle tas fram för dessa syften. Utskottet står fast vid bedömningen att det krävs många åtgärder för att säkerställa att avsedd effekt uppnås och att offentliga medel används effektivt. Utskottet vill därför påminna om att regeringen har i uppdrag att redovisa hur behandlingen av ärendet svarar upp mot innehållet i riksdagens beslut om mål för det civila försvaret.

Utskottet har i övrigt inte något att invända mot regeringens bedömning av riksdagsskrivelserna som redovisas i regeringens skrivelse 2020/21:75 i de delar som berör försvarsutskottets beredningsområde.

Stockholm den 29 april 2021

På försvarsutskottets vägnar

Pål Jonson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Pål Jonson (M), Niklas Karlsson (S), Paula Holmqvist (S), Jan R Andersson (M), Roger Richthoff (SD), Mattias Ottosson (S), Daniel Bäckström (C), Hanna Gunnarsson (V), Jörgen Berglund (M), Sven-Olof Sällström (SD), Kalle Olsson (S), Mikael Oscarsson (KD), Alexandra Völker (S), Allan Widman (L), Caroline Nordengrip (SD), Elisabeth Falkhaven (MP) och Alexandra Anstrell (M).